

Handläggare

Anna Smedlund Eriksson (asd013)

Fastställare

Kurt Pettersson (kpn045)

Gäller för

Primärvård Sollefteå Kramfors
Primärvård Sundsvall Ånge
Primärvård Sundsvall Härnösand
Primärvård Örnsköldsvik
Länsövergripande uppdrag primärvård
Livsstilsmedicin Österåsen
Privata vårdgivare
Läkemedelsenheten

Dokumenttyp

Rutin/Regel

Giltigt till och med

2024-02-08

Fastställt

2022-02-08

Reviderat

2022-02-08

Dokumentnr / Version

615283 / Version 1

Processägare**Granskare**

Anna Berglin (abn042), Maria Cajmatz (fcz001)

Ytterligare information

Spirometri inom primärvården i Västernorrland

Syfte

Att säkerställa att spirometriundersökning utförs på ett enhetligt och patientsäkert sätt med utgångspunkt i patients behov, enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2017:37). Syftet är inte att ge en detaljerad beskrivning av hela undersökningsförfarandet vid spirometri, utan att lyfta fram vilka aspekter som behöver säkerställas för att även kunna delegera uppgiften till en undersköterska.

Bakgrund

På flera håll inom primärvården är tillgången på utbildade astma/KOL-sjuksköterskor begränsad. Spirometriundersökningar behöver därför även kunna utföras av undersköterskor för att utredningar ska kunna genomföras inom rimlig tid.

Ansvar

Verksamhetschefen ansvarar för att

- enheten har rutiner där det framgår vilken kompetens som sjuksköterska/undersköterska behöver för att utföra undersökningen
- sjuksköterska/undersköterska får adekvat utbildning i handhavandet på ett patientsäkert sätt
- dokumentation av undersökningen inklusive administrerat läkemedel sker i patientens journal
- undersköterska har delegering för att administrera aktuellt läkemedel.

Vilken utrustning som används

Spirare är det spirometrisystem som i stort sett uteslutande används inom primärvården i Region Västernorrland.

Dokumenttyp	Fastställt	Reviderat	Giltigt till och med	Dokumentnr / Version
Rutin/Regel	2022-02-08	2022-02-08	2024-02-08	615283 / Version 1

Mätaren kopplas via USB-sladd till dataprogrammet Spirare. Till mätaren krävs engångsröret Spirette (artikel nr: 222569), som beställs via Proceedo. Systemet Spirare, inklusive mätaren, servas av MTA på respektive sjukhus, som även administrerar licenserna.

Näsklämmor som används vid undersökningen är flergångs, och körs i desinficeringsmaskin mellan varje patient. Nya näsklämmor kan beställas via Proceedo (artikel nr: 287882).

Vilka läkemedel som används vid spirometri med reversibilitetstest

Alla patienter, oavsett ålder, ges Airomir inhalationsspray 0,1 mg/dos, 4 doser. Inhalationen ges i andningsbehållaren Vortex, en dos i taget. Patienten inandas 5 andetag per dos, och väntar sedan 30 sekunder mellan doserna. Väntetiden är 15–20 min efter sista dosen tills reversibelt test ska utföras.

Använd Vortex diskas i desinficeringsmaskin efter varje användning, se bruksanvisning för Vortex, s. 9–10.

Airomir rengörs efter varje användning:

- Plocka isär metallbehållaren och plastdelar
- Metallbehållaren torkas med sprit
- Rengör plastdelarna med diskmedel och vatten
- Lägg plastdelarna i väteperoxid 3% i 30 min
- Skölj av plastdelarna i rinnande vatten och låt lufttorka.

Väteperoxid 3% töms i ett kärl som går att försluta. Byt en gång/vecka. Väteperoxid 3% får tömmas ut i avloppet, det blir vatten och syre som restprodukt. Använd skyddsglasögon eller visir vid risk för stänk i ögon. Väteperoxid 3% finns i 250ml flaskor, och kan beställas via Proceedo (artikel nr: 786508).

Om patienten har Buventol Easyhaler förskrivna och har den med vid undersökningen, kan den ges i dosen 400 µg, istället för Airomir. Ordination av spirometri med reversibilitets test gäller som ordination av ovanstående läkemedel.

Undersökningsförfarande

För rutiner runt handhavande, information och vårdhygienisk rekommendation vid spirometri, se **Relaterad information**.

Dokumentation av undersökningen

Dokumenttyp	Fastställt	Reviderat	Giltigt till och med	Dokumentnr / Version
Rutin/Regel	2022-02-08	2022-02-08	2024-02-08	615283 / Version 1

En utskrift görs av undersökningen från Spirare. Den lämnas till beställande läkare för bedömning och signering, och skickas därefter för scanning till patientjournalen. Sjuksköterska/undersköterska gör en mottagningsanteckning i patientens journal, inklusive vilket läkemedel som eventuellt har använts.

Eventuellt meddelande runt undersökningen kan även skrivas i rutan "Notat", exempelvis kommentar runt resultatet; "bästa resultat trots att patienten gjorde korrekta utblåsningar och flera försök".

På raden "Utförd av:" nederst på utskriften skriver undersköterskan "Labb" eller dylikt, för att förtydliga att inget besök med samtal har gjorts i samband med undersökningen.

KVÅ koder vid dokumentation

Åtgärd	KVÅ kod
Spirometri	AG053
Spirometri med reversibilitetstest	AG051
Läkemedelstillförsel via inhalation	DT024

Relaterad information

[Behandlingslinje Astma hos barn och ungdomar](#)

[Behandlingslinje Astma hos vuxna](#)

[Behandlingslinje KOL](#)

[Lathund för tolkning av spirometrikurva](#)

[Spirometri - Information till patient](#)

[Spirometri - Vårdhandboken](#)

[Spirometri - vårdhygienisk rekommendation](#)

[Spirometriundersökning - Personalinformation](#)